

REDACȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Pe un an .. 20 cor.

Pe jumătate an .. 10 ..

Pe 1 lună .. 2 ..

N-rii de Duminecă pe an 4

coroane.

Pentru România și America 10 coroane.

Pentru România și străinătate

numerii de zi pe an 40 franci.

ADMINISTRAȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un sir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 bani de fiecare publicație.

Manuscrise nu se înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

TRIBUNA

In declin...

Marea luptă națională începe să se deplaseze. Ea abia că se mai hrănește din minciuni, din scorbuturi, din fraze umflate și fără conținut real.

Zilele din urmă se epuisaseră cu desăvîrșire evenimentele crizei, și presa șovinistă era într'adevăr fără material, dacă nu se inventau minciunile cu Papa dela Roma, interviul mitropolitului nostru și alte mai de a doua și a treia mână. Acestea însă totuși au scos-o două zile din impas, una când le-a publicat, alta când le-a dezmințit. Rezistența passivă în comitate mai ține încă, dar și aci toate presemnările sfârșitului apropiat. Unele comitate, cum e de pildă al Timișorii au și depus armele. Voicu Hamsea, protopopul român al Lipovei, după ce a rezistat câteva luni de zile, în ședința de Luni a congregației a fost și el de părerea celor mai mulți, ca să se pună capăt rezistenței și s'a alăturat și dânsul celorlalți ortodocși dintr'o deputație, cari l-au rugat pe fișanul Molnár Viktor să nu demisioneze c'ar fi păcat, să sufere comitatul. Si marele patriot a hotărât să se jertfească. Ca și Molnar Viktor, credem că va fi încă mulți și azi mâne abia vor mai rămâne de sămânță câte un maghiar rezistent.

De pace însă tot nu e vorba încă. Surâșul din Jászberény cel puțin e încă tot războinic. În vorbirea sa de Duminecă, Apponyi îndeamnă cu însuflețitoare stăruință naționarea la continuarea luptei, care — zice

dânsul — nu se poate termina decât cu triumful naționalei.

În discursul acesta Apponyi însă și-a largit conceptul «naționalei» căci șovinistul conte cunoscut prin educația și înclinările sale reacționare, vorbește despre «elemente noi» ce trebuie luate pe lângă *covenientele garantii naționale*, pe temeiul sufragiului universal, în șanțurile constituției. Marele fanfaron, care pentru străinătate se afișează de un campion al ideilor de libertate, aici acasă vrea să mantue constituția, ține încă și acum pe la «elemente noi» pe cari «pe lângă coveniente garantii» vrea să le «ia în șanțurile constituției». Pentru Apponyi atâtă progres a făcut sufragiul universal.

Frazele lui Apponyi s'adresează către socialisti, cu cari nobilul conte se declară învoit să măreasă «naționala» și s'adresează către noi, naționalitățile, pe cari nu înai pe lângă «garantii naționale» vrea să ne primească în șanțurile constituției. Năbadăiosul conte poate însă să tot declameze. Nici speră, nici îmbucură nu mai poate el pe nimeni. Pentru votul universal este aşa de irrelevant dacă-l are pe Apponyi *pentru ori contra*. Căci dacă, n'ar fi, aşa, ci întors, adevărată de la Apponyi ar depinde votul universal, acesta nici odată n'ar căpăta ființă. O știu bine aceasta și socialistii, cărora a crezut iezuitul din Jászberény că le va trage ată dulce prin gură cu «promisiuni». Că ce efect a făcut însă la socialisti, ne arată «Népszava» de azi, care scriind despre discursul lui Apponyi zice:

«Apponyi a încetat de mult a fi politicianul, în care să-și poată pune cineva încredere. Intregul lui trecut este un joc continuu cu principiile — mereu își schimbă convingerile și partidul, dar ori unde ar ajunge întărește numei reacția și împinge elementele reacționare înainte».

Așa vorbesc socialistii. Că ce părere avem noi despre dl Apponyi? Nici una. De noi Apponyi stă aşa de departe ca — vorba ceea uggurească — Măcăul de Ierusalim! De aceea îi lăsăm absolut gratuite alusiile făcute la adresa noastră.

E interesantă și forma exterioară ce și-a dat-o contele Apponyi dării sale de seamă din Jászberény. Marele luptător s'a dus în incognito-ul cel mai strict, fără să știe nimici nimic. Ziarele coaliției firește prezintă călătoria sa ca și cum nobilul conte ar fi voit să eludeze vre-o dispoziție absolutistă a guvernului, care l-ar fi împediat să-și ție darea de seamă. Adevărat însă e, că teatralul conte și-a ținut darea de seamă într'un sopron închis, ceea ce nu împedecă nici guvernul, dar a ținut-o la loc închis și a trebuit să vie pe ascuns la Jászberény numai de frica poporului, care l-a luat în multe părți la goană pe primejdiosul fanfaron.

Altfel ar fi pătit-o și dânsul cum a pătit-o un alt coleg magnat al său, baronul Wesselényi în Cluj. Poporul l-a luat cu pietrii.

In Ungaria acestea sunt figurile de revoluție.

AUTORITATEA.

De IOAN SLAVICI.

Educaținea națională îi este peste putință celui ce n'a căștigat iubirea copilului și să nu știe să-și o păstreze. Singură iubirea aceasta nu e însă destulă pentru stăpânirea copilului, care li-se supune de bună voie numai acelora, a căror superioritate o recunoaște.

Această recunoaștere a superiorității e ceeace numin autoritate.

E lucru ușor să ne căștigăm autoritate față cu copilul mic, care e neajutorat trupește și sufletește, lipsit și de pricepere, și de judecată, în toate privințele mai prejos de noi, și astfel firește promit a ne imita și a face ceea ce-i zicem.

Crescând însă, copilul se face din ce în ce mai neafărător, își dă seanță despre cele ce se petrec împrejurul lui și mai curând ori mai târziu ne judecă după faptele noastre — adeseori cu multă asprime. Dacă dar ușor se căștigă autoritatea, ea ușor se și perde și sunt anumite lucruri, de care trebuie să ne ferim, dacă vorba e să n'o perdem.

Are fiecare păcatele sale, de care trebuie să se rușineze. Rușinea aceasta e cel mai neîndoios semn al bunei simțiri: stricat cu desăvârșire e numai cel fără de rușine, care nu-și mai ascunde păcatele, ci se fălește oare cum cu ele. Dacă trebuie însă, în genere, să ne ascundem păcatele și să ne stăpânim relația pornirii, trebuie cu atât mai vârtos să fim îndeosebi în fața copiilor stăpâni pe noi însăși și să nu ne dăm de gol, căci prin aceasta ne coboram însăși pe noi în gândul copilului.

Câteva din multe.

1. *Nu-ți perde răbdarea*, căci numai oameni slabii sufletește și-o perd. Ceeace te ridică și 'n gândul tău și 'n mintea altora e liniștea, cu care înfrunți supărările ori primești insultele, și mulți educatori, mai ales învățători își perd autoritatea fiind că prea adeseori ori prea ușor se lasă să fie scoși din sărite. Indată ce a simțit, că nu știi să-ți păstrezi bunul cumpăt, copilul caută din adins să te enerveze, căci fiecare-și măsoară valoarea individuală după efectul, pe care e 'n stare să-l producă asupra altora.

2. *Nu nedreptăfi* nici pe copil, nici pe alții în fața copilului, căci nedreptatea se face fie în clipile de nerăbdare, fie din egoism, din amor propriu, din vanitate ori din ambiciune, deci totdeauna în urma unei rele porniri, care te înjoiesește. Cea mai înjositoare nedreptate e să socotești pe alții mai rău decum în adevăr sunt, să le pui la îndoială buna credință, să-i grăiești de rău ori să-i osândești pentru faptele săvârșite cu bună intenție, și dacă le faci aceste în fața copilului, omori în el credința 'n bine și-l îndrumă să te judece și el pe tine cum tu judeci pe alții, cănd nu e în stare să înțeleagă motivele faptelor tale, ceeace atât de des î-se întâmplă.

3. *Nu suferă să fii umilit* în fața copilului, căci umiliința suferită de tine îi umple sufletul de durere și-l înreiește. Acela, care nu crăță copiii, e un mișcă fără de inimă, în fața căruia extrema asprime e legitimă apărare, și dacă sare cloșca 'n capul celui ce vrea să-i atingă puții, i-se cuvine și mumei să-și apere copilul răspingând cu toată hotărârea insulta ce î-se face în fața lui.

4. *Să nu-l minți* pe copil și să nu minți pe nimeni în fața lui, căci minciuna e mijlocul celui ce ajuns în strămoare, se simte slab și neaj-

torat. Cel mai puternic împărat își perde și el prin minciuna învederătoare prestigiul; cu atât mai vârtos și-l perde educatorul, dacă fie în glumă, fie cu bună intenție, fie ca să scape de vre-o supărare spune în fața copilului ceea ce nu e adevărat. Minciuna totdeuna și în toate împrejurările e împotriva firii omului, căruia i-s'a dat grajul, ca să poată mărturisii adevăratul și copii încă nestricați foși se revoaltă, cănd în fața lor se spune ceea ce dînși știu, că nu-i adevărat.

Dacă-i mințim revolta se produce atunci, cănd ei își dau seamă, că nu era adevărat ceea ce le-a spus și nu numai ne desprețuesc, dar mai iau și deprinderea de a minți.

Tot un fel de minciună e și când făgăduim, ceea ce nu voim ori nu putem să împlinim, și copilul, care nu uită, ne disprețuește dacă nu ne ținem de vorbă.

5. *Nu te apuca de lucruri, la care nu te pricepi*, căci dai de gol nepuținete și te faci de rușine. Rușine nu e să fii neștiitor ori neprițepit, ci să pretinzi a ști, ceea ce tu nu ști.

Părinții lipsiți de știință de carte și mărginii, pot să-și păstreze autoritatea în fața copiilor săi instruiți și deștepiți, dacă se mărginesc la ale lor, căci autoritatea își-o dă adevărată superioritate intelectuală, iar aceasta consistă în cumpenirea dreaptă. În toamă precum ignorant nu e cel ce știe puține, ci cel ce pretinde a ști și ceea ce în adevăr nu știe, om lipsit de autoritate este cel ce nu știe să-și măsoare puterile și vreă să se impună și când nu se poate.

E învederat, că educatorul, care nu știe să-și păstreze autoritatea, e adeseori nevoie să împinge prin recompense ori să constrângă prin pedepse cecace e totdeuna rău.

180 milioane lipsă în dări. Guvernul a dat publicitatea societății de stat pe cvartalul ultim al anului trecut. Din aceste reese că an, au incurs aproape cu 180 milioane mai puțin în vîsteria statului. Coaliția firește își ese aproape din piele de bucurie.

Lipsa aceasta de dare este adeca rezultatul rezistenței pasive și deși guvernul s'a silit, încât să se putut, să contrabalanseze lipsa, unicul rezultat moral al revoluționii coaliționiste – totuși e aci. Asta e un motiv al bucuriei.

Al doilea motiv de bucurie e, că lipsa aceasta se trage mai ales din neplătirea proprietarilor mici, cari rămânând odată în restanță, și îngămadindu-și datorile, în veci nu vor mai fi în stare să-și plătească restanțele. Vor ajunge deci la tobă atâta averi, pe care pot să le cumpere ieftin magații din lojele coaliției.

• Cum să nu fie deci mare bucurie în șirele coaliției și a întreg neamului lui Israel, când e vorba de licitația averilor oamenilor săraci?

Fiscalii onorari. Printr-o eroare am anunțat că Dr. G. Roxin, avocat în Sălonta, a fost ales fisc consistorial în Oraș-Mare. Adevărul e însă că fisc al consistorului gr.-oriental e ales de mai mulți ani amicul nostru Dr. Aurel Lazar, iar dl Dr. Roxin și Dr. G. Cozma au fost numiți *fiscalii onorari* de P. C. Sa vicarul V. Mangra.

Conferența fruntașilor români.

— Raport special. —

Budapest, 13 Martie. Eri și azi foștii deputați români (afară de d-nii V. Damian și dr. N. Comșa), precum și fruntașii George Pop de Băsești, dr. V. Lucaciu, dr. A. Cosma, dr. Vaida și dr. G. Suciu, au petrecut aici și s-au sfătuințit asupra afacerilor politice.

Despre sfătuințile lor nu se dau amănunte. Au spus numai ceea-ce au hotărât.

Întâi de toate s'a recunoscut greutatea vremilor: trăim zile în cari poate că pe ani mulți nainte se hotărăște soarta țării și a popoarelor. E deci de mare trebuință ca *toți Români să țină la olaltă*, să se adune în jurul steagului desfășurat cu prilejul alegerilor trecute și să lupte la viitoarele alegeri pentru învingerea Românilor, ca în Dietă să fie apoi cât mai mulți Români și astfel să avem cine să lupte pe calea legii, *în locul unde se fac legile*, pentru drepturile noastre. Si fruntașii Români în parte și foile românești să-și țină deci de sfântă datorință a susținere pacea și bunațelelegere între frați.

Fruntașii români, precum și slovacul Hodja Milan, fost deputat, s'au înțeles apoi asupra *manifestului* (cuvânt) ce-l vor trimite poporului român, arătând ce cred despre stările de lucruri d'acum, cum socot a se leciu răul ce apasă asupra țării popoarelor.

Manifestul e vorba să fie tipărit nu numai în foi, ci și deosebit, ca să poată pătrunde în fiecare casă românească; și acolo deci unde fie din pricina săraciei, fie din pricina nepăsării, nu sunt abonate foi.

Să fie deci un cuvânt auzit de toți Români, un glas de îmbărbătare, un îndemn la luptă stăruitoare, căci numai aşa vom putea ieși cu cinste și întăriți din lupta ce ne așteaptă.

Cât privește înființarea în Budapest a unei noi foi românești, pentru mai multe cuvinte, fruntașii s'au lăsat de gândul acesta.

Reversaliile ofișerilor.

— Criza. —

Budapest, 13 Martie.

«Budapesti Hirlap» aduce vestea, că ministerul de război a somat pe toți ofișerii armatei de a se declară, dacă vor susține tronul și armata chiar și în cazul unui conflict războinic cu «națiunea». În caz contrar ei vor fi siliți să părăsească armata. Această știre ca și atâtea altele, se dezmine.

Partidul lui Bánffy.

Acest partid se distrașă și se risipește tot mai mult. Hock János, membru al acestui partid și unul din cei mai de seamă oratori ai camerii ungurești anunță astăzi lui Bánffy, eșirea sa din partid. El declară, că nu consimte cu politica preconizată prin scrierea deschisă a lui Bánffy.

Bánffy, zice, a publicat această scriere fără a consulta și înștiința în mod prealabil pe partizanii său. Hock o reproba și-i comunică eșirea din partid, voind să sprijiniască «lupta națională» a coaliției.

Alegerile.

S-a schimbat timpul în capitală și astfel s-au schimbat și părerile coaliției despre alegeri.

Astăzi să speră, drept variație, că alegerile se vor efectua în terminul legal. Motivul acestei schimbări se găsește într'o vorbă a unui ministru care, după cum se afirmă, a zis:

— De azi în două luni parlamentul iarăși va fi dizolvat.

La întrebările pline de mirare ale celor din jurul său el a răspuns:

— Parlamentul va fi convocat, dar nu va ține decât o singură ședință, *ședință de dizolvare*.

Recomandăm aceiaș neîncredere față cu această veste, ca și față cu alte multe de soiul ei.

Răspunsul contelui Tisza.

Contele Tisza răspunde azi prin foi contelui Andrassy. Repovestind fazele crizei de acum doi-trei ani, el spune, că în diferență de contele Andrassy a cerut curmarea obstrucționii nu numai prin concesiunile militare, dar mai cu seamă prin măsuri energetice contra ei. Szell și Andrassy însă nu preconizau alt mijloc decât rezistență pasivă.

Astfel a primit el formarea cabinetului acum sunt 2 ani și jumătate.

D. Cazasis președintele „Hellenismosului” și ura ca armă națională.

Citim în «Voința Națională»:

La 5 Februarie 1906, societatea Hellenismos a ținut la Atena un meeting și a protestat în poală alungării din România a cătorva Greci. D. Cazasis, președintele societății, a vorbit din balconul primăriei, mulțimii adunate, și-a învinuit pe guvernul român că-l prigonește, punându-i pe seafă, căr fi îndemnat la ură în poală bulgărilor, românilor și sârbilor.

Așa dar dl Cazasis protestează.

Bun de tot!

Dar «Courrier de Sophia», care o fi având un Argus bine organizat, e de altă părere și face neplăcere viteazului Cazasis, de-i citează o parte din conferință ținută chiar de d-sa în Decembrie 1902 în Atena, conferință tipărită în ziarul societății «Hellenismos».

Iată:

«Cu cât un popor va ură mai mult tot ce e străin și de alt neam, cu atâtă se iubește pe sine însuși și-și făurește mai bine pe nicovala acestei dragoști mărire sa națională. Poporul care nu urește, nu se iubește nici pe sine, e popor degenerat, gata a dă celui ce s'o sculă mai de dimineață, onoarea și vrednicia sa. Această ură națională era caracterul de căpetenie al stră-

moșilor noștri cari, din dragoste pentru patria lor, urau, desprețuiau și respingeau orice idee străină. Nu stau la îndoială a propovădui acuma, de unde stau, această ură națională ca singura putere a vieții noastre naționale și a renașterei noastre...»

«Ura, fanatismul, dușmania sunt de nevoie Statelor cari nu și-au alcătuit încă unitatea lor națională. Avem nevoie și noi de această ură, căci partea cea mai mare din patria noastră se află încă sub stăpânire străină și tirană.

«Vă vorbesc cu indignare și așa voi să vă insuflu aceeași indignare care îmi umple pieptul acuma și pururea și să vă altoesc în inimă ură, ce am pentru dușmani neamului nostru. Orice elen, având conștiință de originea sa, trebuie să hotărască în inimă ură neimpăcată bulgarilor, să se depărteze de ei, să nu le îngăduie a se apropiă de ei și să prefacă vorba Evangheliei: «Evreii să nu se amestece cu samarinenii» în «Grecii să nu se amestece cu bulgarii»...»

Cum rămâne deci cu meetingul și mai cu samă cu declarațiile dela 5 Februarie 1906 și cum se potrivesc cu cele dela 1902, amândouă rostite în Atena și amândouă publicate în gazeta soc. Helenismos?

Înțelegem ură, dar cu minciuna cum rămâne? Ori dorește să arate, că strămoșii nostri au avut mare dreptate să zică: «Graeca fides, nulla fides»?

Sărbătoare în Hălmagiu.

Primăvara nu e aici încă, dar o simțim că se apropie. Câte o rază caldă a soarelui aduce numai lumină, ci și căldură în natură, — dar aduce și în inimile oamenilor.

O rază de astă caldă au intrat în inimile valoșilor membri ai «Asociației» din Brad, când s'au hotărât să deie Dumineacă la 11 Martie st. n. o prelegere publică în filiala Hălmagiu.

Hotărârii i-a urmat faptul. Dumineacă cu trei-nă de amiaz au sosit dl președinte al filialei din Brad Dr. Pavel Oprisa, dl Stefan Albu profesor, dl Dr. Ioan Radu profesor, Dr. Ioan Papp avocat, dl Suctu profesor, Cornel Albu cand. de avocat, Bontescu cand. de adv. Adam Ghisa comptabil, Andrei cand. de preot, Pavel Oprisa student și o cunună frumoasă de dame: D-na Oprisa, d-na Dr. Papp, dșoarele surori a dlui avocat. Dr. Pap, dșoara Cristea, dșoara Blanca Cucean din Bozovici.

La gara Hălmagiu au fost primiți de dnii Dr. Teodor Pap adv. Enea Joldea diacon, Mihai Vidu învățător, ca esmișii Hălmăgenilor.

Într'un lung sir de trăsuri au venit cu toții până la biserică unde s'a ținut prelegerea populară. O mulțime de popor, — cam 1500 de oameni — s'au adunat nu numai din Hălmagiu, ci și din jurul Hălmagiu. Cu mic cu mare au venit să ascute punctele din program. Biserica mare din Hălmagiu a fost ticsită de oameni. Întreaga inteligență română din Hălmagiu din preună cu poporul adunat, cu atenție mare ascultau cuvintele vorbitorilor.

Întâi dl președinte al filialei din Brad dl Dr. Pavel Oprisa a luat cuvântul. Ni-a desfășurat înființarea «Asociației», ni-a esplicit rostul și însemnatatea ei. Ni-a arătat în chipuri aruncate pe pânză (schiopicon) președinții «Asociației» dela înființarea ei până în ziua de azi. «Din învățătură se face lumină și din lumină viață» zice dsa, — și ne îndeamnă să căutăm lumina, ca să aflăm viață. Prelegerea dlui Dr. Oprisa ni-a ramas întipărită în inimă, — glasul frumos al dsale au dat un farmec prelegerii, — ear tablourile arătate au dat viață cuvintelor dsale. Atenținea viuă a ascultătorilor l-au petrecut până la capătul prelegerii. Un «să trăiască» puternic urmat la sfârșitul prelegerii, ca multămenită pentru osteneli.

Al doilea punct a fost dizertația dlui dr. Ioan Radu, despre prăsirea vitelor. O idee norocoasă a fost, când s'a luat punctul acesta în program. Toată prelegerea s'a făcut mai ales pentru popor și prelegera dlui dr. Radu a fost o prelegere adevărată poporală.

Poporul ascultă cu cel mai mare interes și dl dr. Radu a știut să îmbrace prelegerea sa într-o haină poporală, stil ușor de priceput, dar a știut să țină atenționea ascultătorilor încontinuu încordată, având întru ajutor schiopiconul, care vărsă pe pânză cele mai frumoase tablouri cari ne de-

lectau. Schiopiconul adus, după cum s'a dovedit, este un aparat, — care se face indispensabil la prelegeri de aceste poporale, — produce interes mai mare de o parte, dar te și delectează, prin ce atențunea poporului se poate înțelege în cordată încontinuu că în prelegerea științifică.

A urmat apoi dizertația dlui *Ioan Russu*, învățător în Tebea despre lucrarea pământului, — A arătat mult studiu și multă muncă. — Poveștele date de dsa au fost atât de clare, încât a trebuit să se convingă despre bunătatea lor.

La punctul acesta am studiat puțin poporul. Ascultă cu mare atențune, dar totuș nu se poate opri să nu facă și din cap, — par că ar zice că numai plugarul se pricepe la ale economiei. Așa se vede, că dl Russu cunoaște poporul, căci la capătul prelegerii sale, ne spune, că nu aceea vrea el să zică, că țărani nu-și știe treaba sa, — ci voiește să-l învețe, că aceea-ce face el bine, cum se poate face și mai bine.

Dl dr. *Ioan Papp*, avocat în Brad, a ținut un discurs în care arată unele legi și ordinațuni ministeriale care tind toate la îmbunătățirea agronomiei și a prăsirei vitelor. — O prelegere foarte interesantă și folositoare pentru popor. Timpul a fost scurt și astfel nu și-a putut dezvoltă principiile cum a voit, dar și căt ni-a spus a fost frumos și folositor.

Toți am fost mulțumiți cu cele auzite și văzute. Mulțumirea noastră a tălmăcit-o dl protopresbiter al Hălmagiului Cornel Lazar, invitând filiala din Brad să-și țină adunarea generală în Hălmagiu, La aceasta a răspuns cu cuvinte calde dl dr *Pavel Oprîșa*.

Puternice «să trăiască» au urmat la adresa brădenilor după încheierea prelegerii.

Puținul timp ce l'an mai avut, l'am petrecut în casa ospitală a dlui diacon *Enea Joldea* și de aici ne-am despărțit cu cuvântul «la revedere».

și jandarmi și astfel nu i-s-a întâmplat nimic. După amiază Dr. Bernády György, primarul orașului, s'a prezintat la comisar, împreună cu slujbașii orașului. (Se vede deci că și orașul cel mai mare al Săcuilor se dă pe brazdă, nu se mai impotrivește adică înaltelor porunci. Red. «Trib.»)

Ucigaș osândit la moarte. Atena, 13 Martie. Curtea cu jurați a osândit la moarte pe Costa Gezakiri, care în luna Mai din anul trecut a omorât (cu un cușit) pe Delyanis, fostul prim-ministrul Mitsea, care înțelegea o cărcină ascunsă unde jucau la cărți, a fost osândit la 8 ani robie pentru că indemnase la omor.

Dare de samă.

Despre împărțirea banilor intrați—pentru ajutorarea nenorociților din Ferdinandsberg.

1. Dela «Colecta» intreprinsă de M. On. Redacțiune a mult apreciatului ziar «Tribuna», prin mijlocirea Pr. On. domn protopresbiter al Lugoju lui dr. George Popovici și a M. On. direcțiuni a cassei de păstrare «Lugojana» au intrat 220 cor. 62 fil.

2. Dela «Colecta» intreprinsă de preotul *Ioan Popovici* din Cireșia

au intrat 145 cor. 10 fil.

Suma peste tot: 365 » 72 »

Suma de 365 cor. 72 fil. s'a împărțit la următorii:

Văd. Eva Simonescu . . .	96 cor. 57 fil.
Văd. Elena Română . . .	96 » 57 »
Văd. Ana Birău . . .	96 » 57 »
Văd. Ana Schmidt . . .	36 » —
Grav rănitul V. Lupșan	40 » —

Suma: 365 cor. 71 fil.

Mulțumind M. On. Redacțiuni a ziarului «Tribuna» pentru interesul manifestat prin inițierea colectei; — rugăm pe Preabunul Părinte ceresc — ca din visteria sa cerească, să reverse bogatele sale daruri asupra marinimoșilor contribuenți și inițiatori.

Lacrimile orfanilor și a văduvelor, va scrie în «Cariea vieții» numele contribuitorilor și a inițiatorilor.

«Obolul dat — va alină foamea orfanilor».

Cireșia, în 26 Februarie 1906.

Ioan Popovici, paroch.

Petru Vladulescu, epitrop. *Vichentie Radu*, epitrop.

Zamfir Boldea
membru sinodului presbiteral.

Din România.

Intronarea liberală. «Epoca» scrie: Liberalii au ținut eri, a două întrunire la orele 3 d. a. în sala «Dacia».

La întrarea în sală se împrăștie căte o foaie volantă cu antetul: «Bilanțul finanțier al guvernului» și în care se arată că guvernul februarist dela venirea sa la putere și-a impus cu o mulțime de biruri noi populația țării.

La orele 3 și un sfert în mijlocul aplauzelor intră în sală domnul Dimitrie Sturdza, șeful liberalilor.

Iau apoi cuvântul d-nii Spiru Haret, D. C. Stoinescu, Pompiliu Eliad, D. N. Săvăeanu, și mai pe urmă închec dl Sturdza scoțând în relief calități bune ale neamului nostru.

Congrese la expoziția națională. În timpul căt va sta deschisă expoziția națională română, care va fi inaugurată la 2 Iunie a. c., se vor înțelege în Capitală nu mai puțin decât șapte congrese naționale, și după cum se afirmă și unul internațional.

Intre altele s'a hotărât definitiv ținerea congresului medicilor, al veterinarilor, al societății pentru înaintarea și răspândirea științelor, al agromiilor, al farmaciștilor, și primul congres român de științe sociale.

Noile monede jubilare și cele de nichel. Ministrul de finanțe a înșarcinat pe d-nii G. Calomfirescu, subdirectorul contabilității generale a Statului și I. Popovici, cassar central, cu alegerea și demonetizarea monedelor de argint uzate, cu cîntărirea, împachetarea și predarea lor.

Predarea acestor monede se va face peste 2–3 zile în prezența delegatului monetăriei din Bruxelles. După cum se știe, din aceste monede se vor fabrica noile monede jubilare, care vor fi puse în circulație la 10 Maiu 1906.

Aceeași comisie a fost înșarcinată cu primirea monedelor de nichel găurite de 5, 10 și 20 bani, care vor sosî dela monetăriile din Bruxelles și Hamburg, precum și cu tăerea și cîntărirea monedelor de aramă, care va fi scoasă din circulație. Aceasta monedă va fi de asemenea predată delegatului monetăriei din Bruxelles.

Anticorobeția.

(Cronică).

Gândesc și eu, aşa, uneori, despre treburi obștești, fără să mă gândesc, că vreau să pun lumea la cale, nici având pretenții de originalitate, de direcțuni de curente, de schimbări de front, de ajungere la deputație sinodală, etc. etc. — — pentru fericirea poporului nostru românesc...

Sî mai cetesc căte-ceva, și ce scriu unii, și ce scriu alții, învățății și pricepuții (toate sunt relative!) și mă gândesc «tare», cum s'ar zice — — cu voia onoratei Redacțiuni.

Adeca, de ce e vorba tocmai acum?

Ne merge aşa de bine, ca și cînelui, când îi vine să turbeze...

Poporul nostru e bogat, de mai, că poate înțoarce prin casă cînele de coadă; vremea e bură, de avem nădejde de an agricol ca și cei din urmă. Școale sășești avem, de nu 'ncap copii... Nazariușii — har Domnului! — nu vreau să se facă unguri, de «cinstișă» ce sunt. Viața cercurilor intelectuale române culminează în «baluri splendide» și polemice de post asupra lor. Opinia publică română, era căt p'aci să găsiască răsunet în atâtea gazete, căte condeie.

Şapoi zicem că nu ni-e bine, pe vremea asta, când Bánffy bate a pustie o șea fără cal, etc... ?

Ce-i trebuie chelului? — Tichie de mărgăritar. Haid să facem «politica» mare!

Ci că nu-i bine să «ții» cu «neamțu» — zice un confrate — și când aude aşa vorbă Kossuth zimbește pe sub «lumina» mustății sale politice...

«Noi prin noi!» e vorba înaripată. Iar dacă întrebî de fapte, (parlamentare?) — tu nu te pricepi la politica înaltă!... Căci el nu face politică de sentiment, nici tradițională, ci politică practică, a cărei rezultat practic este, că se iau la vale învățăturile istoriei (magistra vitae), și se aruncă la coș teoriile necongruente cu «desvoltarea» unei constituții, create în situații forțate și nefrești, ale dezvoltării unui organizație de stat.

Mai mult oameni, și mai puțin politici!

Mai mult învățăți, și mai puțin înțelepți!

Si aşa se colportează, că este un «ziferblatt». Si că ori-ce am face noi, nu putem ajunge cu mâna la șurubul lui; deci să ne întoarcem spațele, și dăm cu pumnii în dreapta și în stânga, (și dacă ne-am stâlcî) — deși tot acel «ziferblatt» are să dirigiască și pe viitor rostul vremilor.

Ei! Ce să-i faci?

Așa merge cu politica «nouă». Dacă nu poți să ajungi dintr'un hop soarele cu picioarele și luna cu mâna, te dai d'ă berbeleacu pe pământ și șipi. Vedeți (ca la circ!), că tot eu sunt cel mai tare om din lume! Păță... la măsură.

Ci că lasă pe alții să șurubeze cum ei vor!

D'apoi nu le-a mai și dat peste mâna? — Dar unde e «al nostru» care să se apropie de șurub?

Dârzi privește de departe și amenință: Lasă, că treci tu pela poarta noastră, și au să te rupă cânii — vecinului!

Si asta se chiamă po-li-ti-că?

Nu mi-am pus de gând să schimb lumea, nici rosturile ei. Dar gândesc și eu, aşa, uneori, despre treburi obștești, fără să mă gândesc nici măcar la o deputație sinodală... Si am scris acesta, cu voia dtale domnule Redactor și pentru alții, cari se vor fi găsind gândindu-se ca și mine.

Nicolae.

Telegrame.

Funerariile nenorociților din Corrieres.

Nenorocirea întâmplată în minele din *Courrieres* a produs regrete generale în toată lumea cultă. Domnitori și parlamente au grăbit cu condolențe la președintul *Fallières*, zguduit și el adânc la veste catastrofei. Sosesc mereu știri despre amănuntele nenorocirii. Lucrările de salvare decurg febril. S'a izbutit a pătrunde până la o adâncime de cinci sute metri și partea cea mai mare a cadavrelor total mutilate au fost scoase. A făcut impresie bună înfățișarea lucrătorilor germani din Westfalia, cari, afirmativ trimiși de împăratul *Wilhelm* au grăbit la locul catastrofei, să ajute la lucrările de mânărire.

Lens, 13 Martie. Cadavrele, cari n'au putut fi recunoscute, au fost azi înmormântate în groapă comună. Trupe de geniu au făcut onoruri militare. Guvernul a fost reprezentat prin ministrul de interne *Dubies*, care a depus o coroană superbă pe mormânt. Serviciul divin l-a săvîrșit episcopul din Arras, care ținând un discurs, la fine a citit telegrama de condolență a Papei. Au mai ținut discursuri funebrale *Dubies* și mai mulți deputați socialiști, cari au atacat cu înverșunare direcția minelor și au cerut investigare aspră. În cursul acestor cuvîntări, se auzeau din public strigăte: «Jos cu capitaliștii! Jos cu ucigașii!»

Noul cabinet francez. *Paris*, 13 Martie. Cabinetul s'a constituit după cum urmează: președint și justiție *Sarrien*, externe *Bourgois*, interne *Clemenceau*, finanțe *Poincaré*, război generalul *Etienne*, marină *Thomson*, culte și școale *Briand*, lucrări publice *Barthon*, agricultură *Ruan* și colonii *Leygnet*.

Un comisar regal. *Murăș-Oșorhei*, 13 Martie. Vozári Gyula, comisarul regal, și-a făcut azi întrarea în oraș. Dela gară și până la cazarma jandarmilor, unde e găzduit, a fost plin de milie

NOUTĂȚI.

RAD, 14 Martie 1906.

Buciumul dela Jászberény.

(+) Nici nu se știe, când vor fi noile alegeri și deja cei din partidele întovărășite, dau tărcoală prin cercurile lor. Corteșirile deja s-au început și deputații mai cu trecere își spun în scris isprăvurile făcute în dietă, părerile lor în actuala situație, și punctul lor de vedere pentru viitor.

Iată și Apponyi! El încă a aflat de potrivit să se pogoare în mijlocul alegătorilor săi, s'a dus deci la Jászberény să-și țină darea de seamă.

A sosit aşa pe neașteptate, pe furis, ca omul care nu ți-se pare a fi curat la suflet. Fiind că dările de seamă nu se mai pot ține în public în fața tuturor alegătorilor; dela aceasta regulă nu-i scutit nici Apponyi. S'a mulțumit să poată vorbi în casina de acolo. Apoi între împrejurările de acum, un deputat kossuthist mai ales cum e și Apponyi — e cu mult mai sărbătorit decât ca ascultătorii să poată judecă serios asupra vorbirii ținute. Deputatul pe de altă parte cuprins și el de însuflețirea alegătorilor săi, face multe greșeli, cari însă nu i-se iau în socoteală.

Greșeli a făcut doar și Apponyi, dar cu toate aceste foile coaliționiste îl ridică în slavă. Oratorul acel calm, elegant — dar și mare frazeolog — în darea sa de seamă s'a uitat de sine. A vorbit despre acele reforme despre cari n'a voit să audă în Dietă.

Apponyi a fost acel ilustru bărbat, care în darea sa de seamă a spus-o, că pentru rezolvarea crizei și pentru mantuirea constituției nu este alt mod, decât introducerea sufragiului universal.

Acum de cine să asculte alegătorii din Jászberény? De acel Apponyi, care când e în dietă e contra sufragiului universal, sau de acest Apponyi, care înaintea alegătorilor săi, rostește despre introducerea sufragiului universal?

Băgați bine de seamă!

Oamenii sunt șireți! și multă perfidie au în sufletul lor!

Dacă ne reinprospătăm alegerile trecute, ne vom aduce aminte, că mulți deputați, — kossuthiștii toți — au promis doară, că vor luptă pentru sufragiul universal. Dar văzurăm cum l-au dorit! Acum însă acei mari patrioți iar își pun masca pe obraz, și ca farizeii se infățișază înaintea alegătorilor. Le vorbesc de sufragiu universal, căci știu ei că poporul n'are lipsă de comandă ungurească — ci de drepturi.

Apponyi încă o știe aceasta, de aceea a aflat de bine să vorbiască în acest sens înaintea alegătorilor lui și să-i îndemne la luptă sub conducerea sa, căci el e gata a jertfi totul pentru popor, el e consecvent, conștiu de sine, și un patriot neesceptabil!

— Primatele României cătră episcopul Nicolae Popea. Metropolitul primat Iosif al României a adresat P. S. Sale Episcopului Nicolae Popea din incidentul aniversării P. S. Sale următoarea scrisoare: «Prea Sfințite! La duhovniceasca sărbătorire, pentru optzeci de ani de vîrstă și cincizeci de ani de preoție, pe cari astăzi cu ajutorul lui Dumnezei i-ați împlinit, asociindu-mă din toată inima împreună cu toți cei ce se bucură de această sărbătoare, Vă aduc cele mai călduroase felicitări și rugând pe bunul Dumnezeu să vă acorde puteri încă pentru mulți ani

înainte, ca să purtați cu blândețea și evlavia voastră cunoștuță turma duhovnicească a dieceei Caransebeșului, ca să se poată folosi ea și mai departe de duhovniceasca pășune, cu care atât de îndelungat timp n'ăți pregetat a o nutri. Îmbrățișându-vă ca frateasca în Hristos dragoste, vă rog a face amintire și de mine în sfintele voastre rugăciuni și să primiți cu acest prilej încredințarea deosebitei considerații și evlavii ce vă păstrează. București, 17 Februarie 1906 Iosif, metropolit primat.

— Universitatea nu va fi închisă. Despre închiderea universității din Budapesta se respânzise vesti chiar și în publicitate, ce a făcut o rea impresie asupra universitarilor. Acum se demintează vestea aceasta. Universitatea nu va fi închisă, căci universitarii serioși se poartă corect și și ei desaproabă demonstrările puse la cale de cățiva copii, căroru nu li-e dragă carte.

— Dar pentru sfânta biserică în Chigic (tractul Pestli com. Bihor). Ni-se scrie: Preotul Teodor Vușcan, Eva Vesa din Bucurocia și văd. preoteasă Floare Gall născ. Lascu din Chigic au dăruit sfetei biserici din Chigic 12 mîneci cu prețul de 180 coroane. Dumnezeu să le răsplătească cu bine.

— Tinerimea universitară și papa. Aceea frânciune a tinerimei maghiare universitare, care își vîră botul în toată zama și de toate se interesează numai de studii nu, de nou își sparge capul cu astfel de lucruri, ce de fel n'are să o impoarte. Cam vre-o cincizeci s'a adunat în aula universității și au hotărît să scrie lui Papaă din Roma, ca ei să-l informeze și să-l lumineze asupra situației politice din țara noastră.

După hotărîrea aceasta atât de înțeleaptă, au executat al doilea punct din programul zilei, s'a pus adeca să cânte «Kossuth-nóta» și să străbată pe străzile Kaplony-Magyar și Károlyi până la universitatea Iozefiană unde însă porțile erau închise.

Băieți, cari nu mai înțeau din cântări patrioțice s'a dus apoi în grădina universității și deși era vîjelie afară, totuși sufletul lor cald fiind, nu s'a depărtat până nu s'a saturat de cântările ungurești naționale. Au cântat adeca «Szózat»-ul, «Hymnus»-ul și «Kossuth-nóta». S'a prezentat în mijlocul lor apoi decanul Lazar Pál, care i-a făcut atenții să nu facă demonstrații, a căror urmare să fie închiderea universității. De aici tot cântând s'a dus băieți pe strada Kossuth — unde însă i-a întîmpinat poliția, la vederea căreia n'au zis nici un cuvânt, ci au luat tălpășiță.

— Criza financiară a archidiucesei Klotild. Despre criza financiară a Archidiucesei Klotild, zi de zi ajung în publicitate interesante detaluri. În cercurile mai înalte din Budapesta și Viena deja de luni de zile era cunoștuță situația neplăcută, în care a ajuns archiducesa Klotild. Si la început au conziderat toată afacerea, de chestie privată și nimeni n'are să se ocupe cu ea. Dar în sfârșit s'a adevărat, că lucrurile sunt de o atare natură, încât au trebuit să ajungă în publicitate. Datoria archidiucesei atinge suma de zece milioane.

Pasivele ei s'a mărit din împrejurarea, că a împrumutat sume enorme de mari la directorii de teatre, cari însă nu i-au putut renapoia suma împrumutată.

Pentru aranjarea chestiilor ei financiare ar avea lipsă acum de trei milioane și jumătate coroane.

— Corul român din Gherla, precum ni se scrie, Duminecă în 4 crt. și-a prestat primul debut în biserică veche din Gherla sub conducerea dl profesor Domide.

Corul a cântat aghiosul «Sfânt, sfânt!..» compoziția G. Dima, umplând de mândgăiere și deșteptând fiori de plăcere în multe suflete înstrăinate de apăsarea limbilor străine ce ține aici de veacuri.

— O princesă, care nu-i princesă. În zilele trecute a fost dusă în spitalul din Seghedin o femeie, care presupunea despre sine, că e prințesă, și încă princesă sărbă, deși în sfârșit s'a adevărat, că nu e decât Amalia Kohn, soția nenorocită a unui biet jidă din Eszék.

Despre aceasta nenorocită știm următoarele: Cu câteva zile mai înainte o femeie slabă, fără gust îmbrăcată se plimbă fără nici un scop pe strada Kossuth din Seghedin. Trecătorii se uită uimiți la femeea străină, care fără nici un scop

străbate strada dela un capăt la celălalt. Din când în când oprește căte-un trecător, îl întrebă despre ceva, dar nime nu știă să-i dea nici un răspuns, căci nimeni nu înțelegea, ce vorbește. Stăpânul zilei se și coboară în luncile depărtării, întunecul își întinse domnia, dar femeea încă nu părăsise strada. Cu brațele ei lungi și slabe gestile, și singură vorbea.

Un oficiant de stat trecuse pe lângă ea, pe care l'a agrăit în limba germană:

— Te rog spune-mi în care parte e moara de foc?

— A cui e moara?

— Nu-mi aduc aminte de numele lui, căci cu proprietarul n'am convenit de zece ani, cu care de altfel am trăit foarte bine. Nu l'am văzut de când nemernicii au omorât pe fratele meu Sasa, Alexandru regele Serbiei. Eu sunt mlădiță din familia Obrenovici, mă cheamă Natalia Obrenovici, și atunci am început să pribegesc, când călăii cu gulere aurite au stârpit părechea regală.

Acestea spuneau biata femeie și deodată o năpădise tusa. Brațele-i slave și le-a pus pe peptul ei ca un schelet și tușă încătă să păreă, că o să-și verse plâmnările. Apoi zise oficiantului:

— Te rog, iubite necunoscuțule, dacă ai milă de o prințesă pribegă, fi bun și mă condū la moara de foc. Prietenul meu, care e proprietarul morii, mă va ajuta, până voi ajunge damă de curte în vre-o familie domnitoare.

Oficiantul bănuind, că are de-a face cu suflet bolnavios, i-a zis:

— Foarte bucuros vă conduc la moară.

Poftește, veniți numai cu mine.

Dama l'a însoțit și el a condus-o la spital.

— Aici e moara de foc, îndată voi vorbi cu un oficiant. S'a dus și a descriș, cum s'a întâlnit cu neonorocita necunoscută. Au internat-o și i-au promis, că vor chemă pe respectivul domn. Femeea se dase în vorbe, spunând între altele, că cu zece ani mai înainte, pe când încă era în curtea regală din Serbia, se întâlnia de multe ori cu proprietarul morii, cu care se cunoscuse în concac.

— Oh! Ce zile frumoase erau acelea, când ne plimbam în parcul conacului — suspină închipuita prințesă, care pretinsese, dela toți să o agrăiască «ilustră doamnă».

Natalia Obrenovici, — cea nouă — n'a stat numai două zile în spital, căci din Eszék se teografează la Seghedin, că n'a sosit acolo o femeie slabă, bolnavă, care se numește po sine de prințesă? Din spital s'a dat deslușiri, și din Eszék venise o femeie — sora prințesei — care spuse, că neonorocita este victimă asasinării părechii regale din Serbia, ce a făcut asupra ei groaznică impresie. De atunci se ocupă tot cu acele fioroase întâmplări.

A plecat alături de soră-sa și din ușă mai privi odată îndărăt zicând:

— In timpul cel mai scurt mă voi reîntoarce, ca să vorbesc cu vechiul meu cavaler, cu proprietarul morii de foc.

— Înmormântare. Ni-se scrie: Traian Stoica, preot gr.-or. român în comuna Socenic a reposat Joi în 9/22 Febr. a. c. la 10 h. p. m. după un morb îndelungat fiind împărtășit cu sfintele taine în al 49-an al etății sale și în al 29-lea an al preoției sale. Rămășițele pământești ale defuncțului său depus spre odihnă vecinică Sâmbătă în 11/24 Febr. celebrându-se înainte sf. Liturghie la care au luat parte dintre preoți: Mihai Ieremia, preot emerit în Ezeriș; Iuliu Bombescu, preot în Terova; Ioachim Jurca și Ioan Stoica preoți în Ezeriș; Antoniu Atnagia, preot în Zorlenț-Mare; Ioan Turnea, preot în Tânova; Teodor Popoviciu, preot în Prebul și Antoniu Foaș, capelan în loc. Dintre învățători au luat parte pe lângă învățătorul Ioan Dorca din loc, învățătorul Petru Dalea din Tânova și luncu Strain din Ezeriș. Răspunsurile funebrale li-au cântat învățătorul Ioan Dorca cu școlarii dela școală gr.-or.-rom. din loc, cari au luat cu toții parte la înmormântarea preotului lor.

Fiind timpul foarte frumos au participat la înmormântare un public foarte numeros spre a-și arăta iubirea față de preotul lor, care i-a păstorit în decurs de 29 ani.

Dintre cei din jur amintesc pe mult stimatul dl Dr. Petru Mladin, medic cercual în Prebul, Maria Tiapu din Zorlenț și Iosif Rus, jude în Ezeriș. Pe răposatul il deplâng numărătoare rudeni.

Bătaie și colectă. Un incident de totul revoltător s'a întâmplat zilele trecute în Hajdú-böszörög. Kossuthistul Benedek János, fost și el deputat, a mers să-și țină darea de seamă — se înțelege — în cerc restrâns. În sală erau mulți alegători. Poliția înțelesese, că în acea mulțime și un invidit cu trecut pătat, pe care de mult îl căuta, dar încă n'au putut să-l pătrundă.

A mers dar un comisar, ca să-l dețină. Coaliționășii înfierbântați la cap au dat explicare rea înfațării comisarului în mijlocul lor, ba s'au simțit jigniți în sentimentele lor patrioticice, cum poate un trădător de patrie să vină în mijlocul lor.

Nici una nici alta, ci îl prind pe bietul comisar, îl luară de gât, îl trântesc la pământ și căti erau în jurul lui toți îl loveau cu picioarele. Sărmanul om își perduse toate puterile. În sfârșit, când au înțeles, ce avea de făcut comisarul, atunci au început să colecteze pentru el. Adeca prima dată te bate, apoi te măngăe cu colectă.

Asta-i școala celor din coaliție. Conducătorii lor după ce înjurau pe ceice îndeamnă tinerii de a intră de bună voie în oștire, văzând însă pe de altă parte, că rezerviștii sunt chemați la arme și siliți a-și părăsi familia în puterea iernii, au făcut doar și ei colectă pentru familiile acestora.

Oficerul Schmidt cere grătiare. Din Ociacov se șestește, că oficerul Schmidt și ceilalți condamnați au înaintat Tarului recurs de grătiare. Schmidt e liniștit, dar matrozi condenați sunt foarte deserați. Unul dintre ei de cinci zile n'a mâncat nimic.

Mare foamete în Maroc. Din Londra se șestește, că în Maroc, în astă an n'a fost recoală de fel, și nici în anul trecut nefiind, se aşteaptă începutul unei grozave catastrofe. În părțile de meazăzi a Marocului, foametea bântue grozav.

Cu sutele cad jertfă nemiloasei foamete.

Statute respinse. Din Budapesta se anunță, că ministrul de interne Kristóffy a respins întărirea statutelor «Reuniunii meseriașilor români din Budapesta» pe motiv, că naționalitățile, în înțelusul ordinului ministerial Nr. 1508/1875, nu mai reunui literare și culturale pot înființa.

Cum s'a întâmplat catastrofa? Despre marea nenorocire de mine din Courrieres, despre care am scris în numărul trecut, dăm următoarele amănunte:

Catastrofa din Courrieres, luând în considerare numărul jertfelor, întrece orice nenorocire de până acum. În minutul catastrofei în mine erau peste 1795 lucrători dintre cari numai cinci sute șaptezeci și unul au putut să scape. Cei alături 1224 sunt pierduși. Catastrofa s'a întâmplat la orele 8 dimineața și primul semn a fost, că explozia a aruncat afară vasele cu cari se pogorât lucrătorii în mine. Peste jumătate de oră au eşit din ocna trei oameni de jumătate înecați și aceștia au spus, că ei au trebuit să se urce peste cadavre de oameni și de cai, ca să poată ajunge la scări pe care să se urce. Aceștia au adus prima veste despre nenorocire. Indată s'au dat semnele de primejdie și mai mulți s'au pogorât, ca să se informeze despre cele întâmpilate. Din sat au alegat plângând femeile și copiii să întrebe despre cele întâmpilate. La intrarea în ocne s'au petrecut scene îngrozitoare și poliția nu era în stare să facă ordine. Indată au sosit medicii, cari au întins mâna de ajutor nenorocișilor mutilați în modul cel mai însăpăimântător. Oameni neprimituși și-au pus viața în joc, și s'au pogorât în ocna cu scopul de-a mărtuii pe cei în pericol. Ventilatoarele erau deschise, ca să poată curăță aerul infisiat. Oamenii, cari s'au pogorât în ocna au dat de cadavre mulțate. Unii nenorociți mai trăiau și-ți era milă să te uîzi la ei cum se luptă cu moartea.

Dar în aerul acel infișiat nu era cu puțință să stea nimeni, deci cine a voit să dea ajutor s'a renintors fără să facă vre-o ispravă. Peste două ore iar s'au pogorât și atunci le-a succes să scoată primele jertfe. În ocna a patra au găsit șase sute optzeci de morți. Toți au murit în urma fumului năbușitor. Mai îngrozitoare e nenorocirea în ocna a treia, unde din patru sute patruzeci și trei de muncitori, numai treisprezece au putut vedea lumina zilei. În această ocna, treptele s'au rupt, așa că muncitorii din straturile de jos ale ocnei n'au putut să primească nici un ajutor. Despre cauzele catastrofei și azi știm atât de puțin, ca și eri. Se crede, că în ocna a treia a izbucnit foc.

Azi în urma focului s'a desvoltat gazuri, cari au explodat.

Inginerii cari s'au pogorât în ocne, vorbesc lucrăruri îngrozitoare. Așa unul spune, că de două zile a cercat să ajungă în ocna, care a fost mai puțin expusă pericolului, dar numai cu greu a putut ajunge.

Aici a văzut lucruri îngrozitoare. Între grinzi rupte zăcea cadavre necunoscute, dar zăcea și oameni încă vii, cari se închinau și în desperare cereau ajutor. Nici aceștia n'au scăpat cu viață, căci ajutor n'au putut primi.

Detinerea lui Gappon. Inițiatorul revoluției din Rusia popa Gappon, după cum vestește «Slovo», a fost deținut în Petersburg în 10 Martie. De mult încercase să pună mâna pe el, dar nu le-a succes.

Răscoală de lucrători în Heves. Cu câteva săptămâni mai înainte a fost grevă de slujitori în Heves și juru-i, dar greva a fost înăbușită de protopretorele Korponay, dar numai pe timp de o scurtă durată, căci muncitorii nemulțumiți fiind cu plata de până atunci, au compus un memorandum, în care cereau urcarea plății, dar cererea lor n'a fost primită. Atunci s'a făcut răscoală. Muncitorii în număr de mai multe sute, au străbătut străzile orașului, au spart ferestrele dela casa orașului și dela casină. Puterile civile au cerut ajutorul milișiei. Protopretorele a deținut până acum vre-o treizeci dintre ei, pe cari i-au pedepsit la cincisprezece zile închisoare și la câte o sută cor. amendă.

Necroloage. Primim următorul anunț funerar: Subscriși cu inima frântă de durere aducem la cunoștință trecerea din viață a neuitaiei soție, respective soră, cununată Sidonia Iankovits născ Gavrilovits în etate de 30 ani și al 4-lea an al fericitei căsătorii. Rămășițele pământești ale scumpei defunte, sfintite de preoțimea gr. or. rom. din Arad, se vor așeză spre odihnă eternă Mercuri la 11 Martie la orele 3 d. am. din strada Florian, în cimitirul de sub pădure. Arad la 13 Martie n. 1906. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! George Iankovits, soț. Văd. Sofia Iankovits, soacra Văd. Agrina Dimitrescu născută, Gavrilovits, Senica Iankovits născ. Gavrilovits, Kumria Gavrilovits, surori. Stefan Gavrilovits, Dimitrie Gavrilovits, frați. Iuliu Iankovits, Ana Ignuția născ. Iankovits, Iosif Iankovits, Ema Gavrilovits născ. Vojtek, cunună și cununăte.

Subscriși, cu inimă prea întristată aducem la cunoștință tuturor consângenilor, amicilor și cunoșcuților, că Georgiu Putici, învățător în pensiune, român gr.-or. în Lipova, în urma unui morb lung și greu, în anul al 66-lea al etății sale, după un serviciu de 42 de ani ca învățător, și a 45 ani a căsătoriei, Luni în 27 Faur v. (12 Martie n.) și-a dat suflul în mâinile Creatorului. Rămășițele pământești al defunctului, să vor așeză spre eternă odihnă Marș, în 28 Faur v. (13 Martie n.) a. c. la 3 ore d. a. în cimitirul gr.-or.-rom. din Lipova. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată. Lipova, la 27 Faur v. 1906. Maria Putici născ. Micloși ca soție. văd. Elena Neagu născ. Micloși ca cunună. Aureliu Putici, ca fiu cu soția Victoria născ. Onu. Iuliu Putici ca fiu cu soția Catinca născ. Schlimmer. August Putici ca fiu cu soția Liubija născ. Mija. Alexiu Putici ca fiu, cu soția Sidonia născ. Niga. Valeriu Putici ca fiu, cu soția Rachila născ. Atnagea Victor Putici ca fiu. Valeria, Veturia, Aurica, Marioara, Laurențiu, Pompiliu. Virgiliu ca nepoți și nepoate de fiu.

Multămită publică. Ni se cere publicarea următoarelor: Cu datul de 19 Februarie a. c. am fost la cererea mea proprie absolvat de administrarea parohiei din Obreja, din care cauză vin și pe aceasta cale a-mi exprimă cea mai călduroasă multămită foștilor mei fii susținători, cari s'au grăbit cu mic cu mare atât în sfârșit biserică cât și după esire aș luă rămas bun dela mine.

Tot cu aceasta ocazie multămesc On. membrii ai comit. parochial, cari în frunte cu St. și iubiti d-ni Vizantie Turneanu primar com. și președinte al comit. parochial, învățătorului Pavel Sârbu ca not. al comit. parochial cari având în vedere zelul meu neobosit pentru înfrumusețarea bis. precum și împlinirea cu sfîrșenie a datorințelor mele încopciate cu starea mea de preot, în ședința comit. parochial ținută

în 22 Februarie a. c. mi-au votat multămită protocolară, după ce am fost înconștițiat cu un estras din acel protocol. Bucosnița în 26 Februarie 1906 Pantelimon Domile, preet m. p.

— La „Masa studenților“ dela gimnaziul român gr.-or. din Brad au intrat următoarele daruri marinimoase dela

Crășana, soc. de cred. și ec. în Brad	Cor. 100.
Grănițierul, inst.	Dobra > 30.
Cordiana,	Fofeldea > 10.
Zarandeana,	Băița > 20.
Detunata,	Bucium > 30.
Oravițana,	Oravița > 10.
Dr. C. Moldovan, medic.	Băița, gratuită de anul nou > 10.
Vasile Boneu, profesor în Brad,	gratuită de anul nou > 2
Ioan Chișa, oficial de bancă,	pentru aniversarea de 25 ani > 5.
Dela Marta Popa, pentru corul gimn.	la înmormântare > 20.

Marinimoșii binefăcători primească profundă multămită.

Brad, 28 Februarie 1906.

Direcția gimnazială.

— **Fluidul Universal.** Cel mai nou esenț pentru alinarea durerilor și frecarea corpului este *Fluidul Universal*, (esenț din flori mirosoitoare). Se folosește la junghiuri, reumatism, la dureri de oase, de dinți și de cap, acest esenț e recomandat de toți medicii, renoește și întărește atât mușchii, cât și nervile obosite.

Prețul unei sticle de un deci e 1 cor. 50 fileri, dacă procurăm 3 sticle spesele de postă nu se socotesc. 1 sticlă mică de probă costă 40 fil., 6 sticle mici constau 3 cor., iar 12 sticle constau 5 cor. Spese de postă nu se socotesc.

Sticle de cele mici, de probă, pe lângă trimitera unei mărci de 20 fil. fără spese, la învoie trimit unicul pregătitor de «Fluid Universal». Apotheca lui Coloman Skribanek, la crucea roșie. În strada Hořil și în colțul străzii Hunyadi.

— **Wolf J.**, pantofar de ghete femeieschi și bărbăteschi. Arad, strada Weitzer (palatul minorișilor).

— **Schveffer și Vörös**, florari în Arad, palatul minorișilor. Efectuă pe lângă prețurile cele mai moderate cununi, buchete și alte împodobiri de flori. Planuri pentru parchetare fac gratuit.

— **Magazin de stofă de fabrică**, Leichner și Fleischer, Pécs. În magazinul exclusiv de stofă de fabrică se află de vânzare 3 metri stofă de lână pentru întreaga îmbrăcăminte bărbătească, dela 3:30—4:40—60:60 floreni în sus până la cea mai fină.

Pentru provincie trimitem bucurios probe. Leichner și Fleischer, Arad, Szabadság-ter 17 Telefon 475.

— **S-a deschis** prăvălia de coloniale a lui Rudolf Baumann Arad, Piața Tökölî în colțul străzii Lázár Vilmos. Un isvor bun de cumpărat recunoscut pentru fructele proaspete de tot felul, apoi vin, tea și rum.

Cerând sprijinul marelui publ. remân cu deosebită stimă: Baumann Rudolf.

Concert, petreceri.

Apel. Fiindcă reuniunea de cântări înființată în Gherla n'are încă statute aprobată, fundatorii corului fac apel călduros la toată inteligența română din Câmpie, Sălaș, Chioar și toate părțile Someșene, să grăbească și se înscrie ca membri ajutători, cu taxe anuale după voință, fiindcă scopul fondatorilor e să facă o reuniune puternică pentru răspândirea muzicei și a artei naționale.

Luând în considerare importanța geografică și politică a Gherlei, ca centru al unui ținut întins românesc, precum și starea înapoiată a deștepătarilor, sentimentul românesc aici, fondatorii asigură pe tot românul de bine, că vor face un bun serviciu național, contribuind ca membri ajutători la această reuniune.

Inscrieri să se adreseze la: I. Hosszu, Szamosujvár (Gherla) Kovács-sor 4.

Economie.

Arad, 14 Martie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.
Cota oficială pe ziua de 13 Martie.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Aprilie 1906 (100—clgr.)	16·68—16·70
Secară pe Aprilie	13·66—13·68
Orz pe Aprilie	15·64—15·65
Cucuruz pe Mai	13·70—13·72
Grâu de toamnă pe 1906	16·52—16·54

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Aprilie 1906	16·72—16·75
Secară pe Aprilie	13·72—13·74
Ovăs pe Aprilie	15·78—15·80
Cucuruz pe Mai	13·74—13·76
Grâu de toamnă pe 1906	16·56—16·56

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	Cor. 158—
“ “ “ mic	“ 160—
“ brut “ mare	“ 156—
“ “ “ mic	“ 158—

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu : 78—100 klgr.	Cor. 15·50—15·60
“ 79—100 “	— — —
Secară : 100 “	12·20—12·30
Orz : 100 “	13·50—13·60
Ovăs mercantil 100 klg.	13·80—14·—
“ cernut 100 klgr.	13·30—13·30
Cucuruz nou 100 “	13·20—13·30
“ vechiu 100 klgr.	— — —

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungă: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 klgr. — — fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 klgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 klgr. 125—127 fil.; calitate sărbească: grei părechea peste 260 klgr. 120—126 fil.; mijlocii părechea 240—260 klgr. greutate 121—122 fil. Ușori până la 240 kgr. 116—118 fil.

Redactor responsabil: Sever Bocu.

Editor proprietar: George Nichin.

0 vie. In dealul Mocrei (Apatelek), e o vie de vânzare un jug cu o colnă nettă și sub ea un podrum corăspunzător la 200 hecto vin. Via e de 6 ani, deci tinăra roditoare. Se mai ține de vie și o baie de piatră mult promițătoare.

Deslușiri mai detaliate la dl Magyari, notar în Apatelek c. Arad.

Când trebuie să dăm unui copil

leacuri, și copilul le ia cu placere, se poate aștepta cu siguranță că efectul se va vedea mai curând și mai apriat, decât când copilul se opune a lăua leacuri. Aceasta se întâmplă cu deosebire la Emulsiunea lui Scott, care este un preparat gustos și ușor de mistuit și constă din cea mai bună untură de pește medicinală amestecată Hypophosphiti de var și natron.

Emulsiunea lui Scotts este cu deosebire la boale de copii foarte folosită, face copilul viuos și robust, și ajută ca copii să se desvoalte normal. Pescarul cu batogul cel mare este semnul de garanție al procedurei veritabile a lui Scott.

Se poate căpăta în ori ce apotecă.

Cu provocare la această zi, pe lângă trimiterea a unor timbre de 75 fileri, trimit sără altă cheltuială 1 sticlă de probă.

Apoteca orășenească a lui Emil Budai
Budapest, IV., strada Vácz nr. 34—50.

Prețul unei sticle originale e de 2.50 cor.

INȘTIINȚARE.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratu-lui public ca în

B-E-R-E-R-I-A

din Hotelul Central, strada Salacz am introdus următoarele prețuri ieftine

D-E-J-U-N:

rărunchi cu creri . . .	24 fil.
papricaș de vită . . .	» »
Cârnăței cu hrean . . .	» »
Carne bătută . . .	» »
Gulaș săcuesc . . .	» »
Plămâni acrîți . . .	» »

Prânz 3 plese:

Supă, rasol și mâncare groasă cu carne sau aluat . . . 80 fil.

Cină două plese:

O friptură și aluat sau caș 80 fil.

Beuturi:

Una criglă de bere Pilzen . . .	34 fil.
Un pocal » » » . . .	22 »
O criglă » » Dreher de Kő-	
bánya crigla	30 »
pocalul	20 »

O litră de vin alb dela promontorul Minиш 90 »

Pe lângă prețuri moderate se acordă vipt cu luna.

Cu toată stima

Nagy Lajos,
hotelier.

Află aplicare momentană

2 culegători tipografi

buni

în Tipografia «Tribuna».

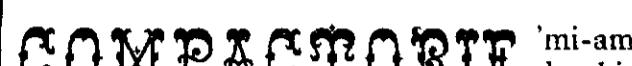
La administrația „Tribunei” să află de vânzare următoarele cărți:

„La Roma” de Russu Șirianu Cor. 2.— plus 10 fil. porto	
„Povestiri și schițe” de S. Secula 1.—	5 „
„Nuvele” de Emil Zola	Cor. 0·40 . 5 „
„Şcolarul declamator”	„ 0·50 . 5 „
„Stropi de roauă”	„ 1.— . 10 „
„Aur” Const. Hodoș	„ 1.50 . 10 „
„Telegrama” farză în 3 acte	„ 0·80 . 3 „
„Amicul Poporului” T. Vucolescu	„ 1.— . 10 „

Un candidat de avocat ceară aplicare.

Informații dă administrația.

COMPACTORIE mi-am deschis pe Weitzer János-uteza 17 sz. conform pretențiilor celor mai moderne — și, cu onoare aduc la cunoștința on. p. t. public că efectuez în atelier tot ce se atinge de branșă mea, — trainic, placut și în schimb finet iau prețuri în adevăr moderate. Pregătesc de asemenea pe prețuri ieftine inscripții aurii și argintii pe coroane și buchete.

Cu stimă: Szalkai Oszkár

Transpunere de prăvălie!

Köteles Imre

măsar de edifici, mobile și portaluri
Arad, Halász-u. 9. sz. (casa Domány)

Primeste orice fel de muncă ce se referă la branșă de măsări de edifici, mobile și portaluri, ca lucrări de edifici, instalații de prăvălii, ridicări de portaluri, aranjări de mobile de bucătărie, salon și odaie de dormit pe lângă prețuri moderate și execuție punctuală și repede.

Pregătesc gratis planuri și desemne.

Comande încrezătoare așteaptă de la on public, eu stimă:

Köteles Imre

măsar de edificiu mobile și portaluri.

In temeliat la 1850.

PIANE

Între plăcerile vieții familiare, fără îndoială se ține și pianul, ce în magazinul meu se găsește în forme noi, dela 700 cor. în sus, iar cele folosite dela 200 cor. începând.

Folosirea de pian, pe lună 8 coroane. Toamna pianelor în provincie și în loc, o indeplinește prin adjutanțul meu de specialitate.

În biblioteca mea de împrumutare în care se găsesc opere literare în limba maghiară, germană și francesă în cel mai mare schimb. Prețul de citit pe lună e 1 cor. iar după volum 8 fleri.

Krispin József

Arad, Deák Ferencz-utca 28.

Bräuner Vilmos

zugrav-decorator

ARAD, — Strada KAPA — Nro. 12.

Locuința mea de la Martie: strada
Deák Ferencz în casa lui Meirovitz.Primeste spre efectuare orice lucru ce se
ține de un zugrav, precum:decorarea interiorului de biserică, sale, cas-
tele, etc. și zugrăviri de teatru și tablouri.

Efectuesc lucruri din provincie.

Fac la dorință planuri de lucrări în cinste.

Cine vrea să cumpere ghete de vară

(fél czipő)

ghete pentru bărbați pentru femei și copii
precum

în piele colorată

pe lângă prețurile cele mai moderate în
un assortiment bogat acela poate se căș-
tige în prăvălia lui

Czernóczky Mihály

călțunar pentru bărbați și femei
Kossuth-utcza nr. 67 și Boros Béni-
tér, nr. 2.

SALON

și cozmetic

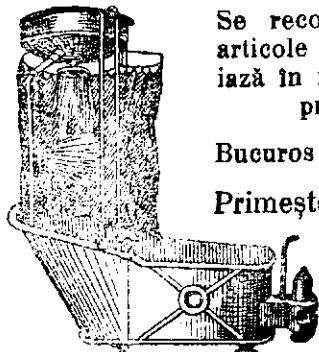
pentru îngrijirea frumuseței!

Unde tot felul de defecți de frumusețe,
până chiar și fețele cele mai sbârcite,
după metoda cea mai nouă, le lecuiște

Mme GYÖRI

Arad, Piața Szabadság, Nro. 18. Curtea a II-a.
Strada Haszinger 2., etajul I.

Hannauer Mihály

Tinjcher de edificii și obiecte de lux, — în Arad, pe strada
Deák Ferencz Nro. 24. (înălță biserică reformată)Se recomandă cu executarea a tot felul de
articole în brașa aceasta, pe cari se efectuează
în modul cel mai prompt și pe lângă
prețurile cele mai ieftin posibile.

Bucuros servește cu preliminări de spese.

Primeste acoperiri de turnuri de biserici,
acoperiri de case, etc., și tot
felul de consecțiuni și repara-
ții de tinichea.

Se caută un învățăcel.

Fratii Kriser

TIMIȘOARA

URI-utcza nr. 6. — — Telefon nr. 765.

Intreprindere de iluminare cu acetylen.

Puteri de specialitate — bărbați calificați.

Magazinul fabricii Landeck Carbid Ungaria de sud.

Efectuează ori-ce lucruri ce se
țin de brașa această, precum:

• • scălză și apaducte • •

în modul cel mai prompt,
pe lângă prețuri moderate.Magazin stabil în formă constătoare din acetylen,
ca sticle, candelabre, flacări, etc.

Tot felul de mașini economice, ca:

TRIUMPH III,

mașină de sămănat cu dinți cu păreche sau
fără părebe.

Se caută vînzători!

Încă n'ai văzut?

magazinul de
stofe de haine
pentru femei

Hegedüs Ármin?

— Necondiționat! osteneste-te până
acolo înainte de ce ți-ai fi cumpărat
cele de lipsă pentru primăvară!— Mare assortiment, de unde se poate
cumpăra ori-ce fel de materiale țesute, ca:
stofe pentru haine, pânză, chiffon, etc.

Prețuri mari eschise. Prețuri solide

— eftine. —

Rog să priviți galantarul meu.

Cu deosebită stimă:

HEGEDÜS ÁRMIN.

<img alt="Illustration of a hand holding a small object, possibly a piece of cloth or

Se pot căpăta tot felul de vane.

Prăvălie: Andrassy-ter.
No. 13.
Palatul minoriților. No. telefon 333.

Distins cu premiul I la 6 expoziții

KOHN JÓZSEF
A R A D

Atelier: Bathyány-u.
No. 23.
Casa proprie. — No. telefonului 321.

Distins cu premiul I la 6 expoziții

— Lumina nouă! — Noutate! — Lumina nouă! —

Pe teren gazopiric
cel mai bun succes
l-a avut până acum

lampa mercediană

Singurul magazin e al meu, unde răspund punctual și esefluesc orice comandă.

Cu stima: **Kohn József.**

la care luminarea a 75 de luminări, costă mai puțin decât lampa cu petroleu 20"
și care poate fi aplicată la ori-ce candelabru ori lampă de masă; prin ceea-ce
cu 30%, avem luminat mai frumos și 50% crujare de petroleu. Recomand
aceasta în atenția cafegiilor, birtașilor, cancelariilor celor cu afaceri și privaților.

Mare magazin de ustensili și articole casnice.

Anunț!

Am onoare să aduc la cunoștință că am deschis în
Arad. — strada lemnului (Fa-utcza) — №. 1.
o fabrică de mașini agronomice
sub firma înregistrată la tribunalul comercial

VULCU J. MAXIM

Dispunând de mijloace îndestulitoare și sprijinit pe experiențele mele extinse făcute în

— o o o Austro-Ungaria, Germania și America
mă situând în plăcinta poziție a produce și servi pe onoratul public
o o o cu tot felul de mașini agronomice o o o
din material de prima clasă și pe lîngă pre-
o o o turile cele mai avantajoase. o o o

— In special fabric, diverse mașini de sămânăt, secerat, sfărâmătoare de cuciunz, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, ciururi, pluguri (Şeitană), prese de vin, pompe precum și alte articole de pivnițarie și instalații de morți, joagăre și țigăriș mică și mare, după cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele mașinărilor sus numite.

— Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de abor și treerătoare, motoare de benzină, petroleu, spirit sau gaz, garantând totdeodată, atât de construcția mașinilor cât și de materialul cel mai bun.

— Efectuez totdeodată lucruri de lăcătușerie și tot felul de reparaturi de mașini,
cu prețuri foarte moderate, pe lîngă serviciu cinsit
o o o o o și prompt. o o o o o

**Sirupul carpatian
pentru pept
al lui Barcsay!**

Cu fier, calciu și sirup de brad.

Acest sirup, ce se întrebunează cu succes de 30 de ani,
e admirabil medicament contra tusei și asudării de noapte.

Promovează pofta de mâncare, nutrirea și mistuirea;
întărește și întinerește corpul.
Bărbați și copii, îl pot folosi fiind că are deosebită
influență asupra singelui și
formării oaselor.

Prețul unui flacon 80 cr.

Se poate căpăta numai la
spităria lui

Barcsay Károly
■ Szeged, Széchenyi-ter 12.

**Prăvălia de delicatessen, băcănie,
vin, ceai, șampanie, rum, ape
minerale și salbataciuni - a lui**

Dürr Gusztáv

ARAD — vis-à-vis cu
Casa orașului.
Nr. de telefon 118.

Își recomandă cele mai
proaspete delicatessen cu pre-
turile cele mai ieftine și ser-
viciul cel mai curăț.

Curmăre detot felul și Prune de compot.

Struguri proaspeti de Malaga.

Smochine de Sultan și Smyrna și Fructe

canditate.

Migdale de dessert cu coaje de hărtie.

Prăjitură proaspete de ceai.

Pesti marinați și în paț. HERINGI proas-
pete de Marea Oestică. SARDINE de tot felul.

CAȘURI de Ementhal, Groi, Gorgon-
zola, Strachino, Imperial și multe alte.

CARNARI CONSERVE — — LEGUME

Rumurile cele mai excelente.

Mare assortiment în Ceai de China și Rusia.

Magazin de vinuri de șampanie de Hubert

„GENTRY-CLUB“ Casină, Törley și a renumitelor șampanii

franceze Mumm Reims.

Cele mai bune calități cu comandă directă de

CAFEA

de Jamaica, Cuba, Ceylon, Java-
aur și Mocea.

Excelentă Cafea prăjită de PALERMO
care la gust și aromă e fără pereche, în pachete
originale de căte 1/2 kgr. 2 cor. și 20 fil.

Asortiment colosal de bogat în tot
felul de

zaharicale diferite
aranjate

în cutii de lux, și — măsurate.